

**STOLTE OSLO –
HANDLINGSPLAN FOR LIKEVERD OG FRIHET, UAVHENGIG AV
KJØNNSUTTRYKK, KJØNNSIDENTITET OG SEKSUELL ORIENTERING**

GAY LOVE / STRAIGHT LOVE / SAME LOVE

avárn dragoste ást amor gra 愛
ljubav 애정 pag-ibig Kjerleik
rakkkaus rakkisuus Kjerleik
Amastus rakkisuus Liefde
Kjærlighet Meilè
حب Liebe ברוח Upendo
love L'amour mīlestība Liefde
zamiłowanie Róhkiisuus Ljubezen
Kárlék Kærlighed
любовь cariad
aşk

SAMMEN
GJØR VI OSLO EXTRA LARGE

Alle som bor i Oslo skal åpent og fritt kunne leve sine liv, basert på likeverd og gjensidig respekt, uavhengig kjønn, seksualitet og hvem de forelsker seg i eller velger å leve sammen med.

De fleste som bor i Oslo lever gode liv, uavhengig av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuell orientering. Men mange opplever også diskriminering og ulike levekårsproblemer.

Frihet, toleranse og respekt for sivile rettigheter er forutsetninger for byens vekst og kreativitet. Diskriminering eller frykt for å oppleve diskriminering begrenser valg og handlingsrom. Mennesker som forventer å bli avvist og nedvurdert, velger bort yrker, utdanninger, fritidsaktiviteter og bomiljøer preget av fordommer. Diskrimineringen kan ramme lesbiske, homofile, bifile og transpersoner så vel som heterofile som ikke følger normene. Dette er et tap for enkeltmennesker. Det er også et tap for bedrifter, læresteder, organisasjoner og byens lokalsamfunn. Samlet sett gjør diskriminering byen mindre attraktiv.

Målet med handlingsplanen er å øke respekten for kjønnsmangfold i Oslos befolkning, skape større trygghet for seksuelle minoriteter med risiko for å bli sosialt marginalisert, og øke kompetansen hos kommunens ansatte om kjønnsuttrykk og seksuell orientering. Planen retter seg mot utfordringer seksuelle minoriteter møter i det daglige livet i Oslo, og skal gjøre kommunale virksomheter i bedre stand til effektivt å møte deres levekårsutfordringer.

Handlingsplanen består av fire strategier, som skal iverksettes i perioden 2015-17:

- Synliggjøring og økt respekt for kjønnsmangfold
- Inkludering og trygghet for seksuelle minoriteter
- Feiring av det skeive Oslo
- Kunnskap og økt kompetanse om kjønnsmangfold, kjønnsuttrykk og seksualitet

Byrådet vil samarbeide med frivillige organisasjoner og sivile institusjoner og gjennomføringen av handlingsplanen. Deres kompetanse og initiativ er nødvendig for at tiltakene i planen skal lykkes.

Mangfoldet i språk, etnisitet, kultur, religion og kjønnsuttrykk krever oppslutning om felles verdier som demokrati, likeverd og personlig frihet. Dette er uttrykt i OXLO charteret – Oslo Extra Large – Oslo, en by for alle. I charteret står friheten til frivillig å inngå i relasjoner med andre mennesker og skape sin egen identitet sentralt. Charteret stadfester at Oslo er en by hvor alle innbyggere har lik verdi. Alle Oslos innbyggere har rett til å bli sett, hørt, inkludert og behandlet som enkeltindivider.

Byrådet vil understreke at handlingsplanen skal fremme frihet og større handlingsrom for alle borgere. Menn og kvinner som regner seg selv som heterofile, rammes også av fordommer når deres kjønnsuttrykk ikke samsvarer med normene for det maskuline og feminine. Målet med planen er å gjøre kjønnsmangfold til noe som er normalt, og legge dette til grunn i kommunens tjenestetilbud og arbeidsmiljø. Oslo kommune er en av landets største arbeidsgivere, og kommunen skal være en inkluderende arbeidsplass for alle ansatte.

I Synliggjøring og økt respekt for kjønns mangfold

Diskriminering begrenser valg og handlingsrom. Dette får enkelte til å skjule sin kjønnsidentitet og seksuelle orientering, og velge bort yrker, utdanning, boområder og sosiale miljøer der de opplever, eller frykter å oppleve, diskriminering.

Byrådet mener at det er behov for holdningsskapende arbeid og tiltak som synliggjør kjønns mangfoldet i Oslo, støtter opp om frivilligheten og øker respekten for ulike kjønnsidentiteter og kjønnsuttrykk i Oslos befolkning. Kommunen vil videreføre dialogen med innvandrersorganisasjonene om kjønns mangfold i etniske minoritetsmiljøer.

Tiltak 1

Lage et OXLO-charter for kjønns mangfold med følgende utgangspunkt:

- Oslo er en by hvor alle innbyggere har lik verdi – lesbiske, homofile, bifile og transpersoner har samme rett til respekt som alle andre
- Homofobi, bifobi og transfobi begrenser valg og handlingsrom, og reduserer alles frihet
- Alle som bor i Oslo skal åpent og fritt kunne leve sine liv, basert på likeverd og gjensidig respekt, uavhengig av kjønn, seksualitet, hvem man forelsker seg i eller velger å leve sammen med, og hvordan man velger å uttrykke sin identitet

OXLO-charteret for kjønns mangfold skal være tilgjengelig på www.oxlo.no, og brukes i kommunikasjon overfor media, på arrangementer og overfor frivillige organisasjoner. Charteret skal også benyttes ifbm. markedsføring av Oslo som en gjestfri by, og Skeive dager/festivalen Oslo Pride.

Tiltak 2

Styrke LLH Oslo og Akershus og Skeiv Verden sin rolle som kompetansepartner for kommunen og påpasser i arbeidet for menneskerettigheter og mot diskriminering.

Oslo kommune vil særlig samarbeide med LLH OA og Skeiv Verden om tiltak rettet mot skoleelever, og om opplæringstilbud for kommunalt ansatte.

Tiltak 3

Oslo kommune vil i møter med og i tildelingsbrev til frivillige organisasjoner informere om handlingsplanen og OXLO-charteret.

Byrådet forutsetter at alle organisasjoner som mottar tilskudd har en ikke-diskriminerende praksis for sine aktiviteter.

Tiltak 4

Samarbeide med Norges Idrettsforbund og Oslo idrettskrets om deres arbeid «Med idretten mot homohets», for å fremme idrettsglede for alle uavhengig av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuell orientering.

Oslo kommune vil i forbindelse med arrangementer kommunen gir støtte, oppfordre arrangøren til på en egnet måte å vise idrettens åpenhet om kjønns mangfold. Kommunen vil informere lag og foreninger som benytter seg av kommunens idrettshaller og andre lokaler om OXLO og kommunens mangfoldspolitikk, inkludert politikken for kjønns mangfold, og om at kommunen forventer at idretten i Oslo ikke handler i strid med dette.

Tiltak 22

Forsterke arbeidet med å forebygge og bekjempe hatkriminalitet og hatmotivert vold

Kommunen, politi, serveringsnæringen og øvrig næringsliv, natteravnere, salto-koordinatorer og lærere må gis kompetanse og evnen til å identifisere og forebygge hatkriminalitet. Politirådet bør også diskutere hatkriminalitet årlig på sine faste møter.

Tiltak 5

Videreføre dialogen med innvandrersorganisasjonene om kjønns mangfold i etniske minoritetsmiljøer, og se til at tematikken blir tatt opp i foreldreveiledning og introduksjonsprogram for innvandrere.

Enhet for mangfold og integrering skal i kommunikasjon med innvandrersorganisasjoner bruke OXLO-charteret for kjønns mangfold og invitere til møter som tar opp homofobi og transfobi i innvandrermiljø og fordommer mot minoritets-lhbt i majoritetsmiljø.

II Inkludering og trygghet for seksuelle minoriteter

Byrådet mener at det er behov for inkludering og tiltak som verner om kjønns mangfold og skaper trygghet for utsatte seksuelle minoriteter, og for tiltak som bedrer deres levekår. Kommunens vil videreføre tiltak rettet mot ungdom og ungdoms identitetsutvikling.

Tiltak 6

Støtte bruken av informasjonsprogrammet «En verdig skoledag» i Osloskolen.

Oslo kommune vil gi støtte til LLH OA, slik at informasjonsprogrammet «En verdig skoledag» kan tilbys skoler som etterspør opplegg som kan engasjere elever til refleksjon og dialog om utestenging, mobbing og trakassering.

Skolebibliotekene oppfordres til å ha relevant informasjon, litteratur og annet lesestoff tilgjengelig.

Tiltak 7

Utvikle et utdanningstilbud om seksualitet, kjønn og identitet for lærere i kroppsøvningsfaget.

Oslo kommune vil ta et særlig initiativ til å utvikle og gjennomføre et utdanningstilbud for lærere i kroppsøving, i samarbeid med Idrettshøgskolen og Norges Idrettsforbund.

Tiltak 8

Gjøre fritidsklubber og andre ungdomstilbud i bydelene til trygge møteplasser – også for ungdom som står fram som lhbt og skeive.

Oslo kommune vil introdusere bydeler og skoler for Oslopolitiets trygghetsprogram, et Salto-tiltak for å forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme, og samarbeide med Ung Dialog om deres prosjekt med minialoger og dialogseminarer for ungdom. EMI skal videreføre støtten til organisasjoner som fungerer som trygge møteplasser, spesielt for ungdom som bryter med tradisjonelle normer for kjønn og seksualitet.

Tiltak 9

Søke statlig finansiering av en psykologisk rådgivingstjeneste for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner.

Oslo kommune vil søke om tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet til støtte til en 50 % psykologstilling ved Helsestasjonen for lhbt-ungdom.

Tiltak 21

Styrke tilbudet til den aldrende lhbt-befolkningen i Oslo.

Oslo kommune skal utrede mulighetene for en besøkstjeneste for eldre lhbt i regi av Røde Kors, LLH OA eller andre aktuelle samarbeidspartnere.

Tiltak 10

Oslo kommune vil i skjema og annen kommunikasjon med brukere, fjerne krav om å oppgi kjønn, der dette ikke er strengt tatt nødvendig.

Der det i utgangspunktet fremdeles er nødvendig å oppgi kjønn, vil kommunen i den grad det er praktisk gjennomførbart, gjøre det mulig å registrere seg som mann, kvinne eller annet.

III Feiring av det skeive Oslo

Byrådet mener at det er behov for tiltak som feirer Oslo som skeiv by, skaper gode relasjoner mellom mennesker og viser det positive bidraget kjønns mangfold gir bysamfunnet. OXLO og byens identitet som raus og mangfoldig skal være en del av byens attraktivitet og internasjonale markedsføring. Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner som besøker Oslo, skal oppleve å bli møtt som velkomne gjester.

Tiltak 11

Samarbeide med LLH OA om en årlig menneskerettighetskonferanse/Pride House knyttet til Skeive dager/festivalen Oslo Pride.

Oslo kommune skal støtte opp om den årlige Skeive dager/festivalen Oslo Pride, sikre forutsigbarhet rundt bruk av Rådhusplassen, og samarbeide med LLH OA og Oslo Pride om å markedsføre OXLO-budskapet om kjønns mangfold. I forbindelse med festivalen skal Oslo kommune samarbeide med LLH OA, Skeiv Verden og Oslo Pride om en konferanse om menneskerettigheter og det skeive Oslo.

Tiltak 12

Skape bevissthet om fordeler ved kjønns mangfold i arbeids- og næringslivet.

Oslo kommune vil gjennom OXLO-charteret og nettverket OXLO Breakfast Club dele erfaringer med arbeidsgivere i både offentlig og privat sektor om mangfoldets muligheter.

Tiltak 13

Samarbeide med utelivsbransjen om kampanjen «Oslo – en gjestfri by», om å skape et tryggere uteliv, fri for diskriminering og trakassering.

Oslo kommune vil i Politirådet og i møte med utelivsbransjen drøfte hvordan nulltoleranse for seksuelle overgrep mot kvinner, diskriminering av etniske minoriteter og trakassering av seksuelle minoriteter kan håndheves på klubber, festivaler, restauranter og utesteder.

Tiltak 14

Invitere byens museer og bibliotek til et seminar om Oslos skeive historie.

Oslo kommune skal invitere byens museer og bibliotek til et seminar om Oslos skeive historie, i et samarbeid med Skeivt Arkiv og universitetsbibliotekene i Oslo og Bergen.

Tiltak 15

Markedsføre OXLO og Oslo som byen for alle, og Norges og Europas mest inkluderende by for kjønns mangfold.

Oslo kommune ønsker å markedsføre seg nasjonalt og internasjonalt som en tolerant og fordomsfri storby gjennom OXLO, og som turistdestinasjon gjennom bl.a. Skeive dager/ Oslo Pride og Visit Oslos internettside Gay Oslo.

IV Kunnskap og økt kompetanse om kjønns mangfold, kjønnsuttrykk og seksualitet

Byrådet mener at det er behov for å øke kompetansen hos kommunalt ansatte om kjønns mangfold. Kjønns mangfoldsperspektivet skal, i alle tilfeller der det er relevant, innarbeides i kommunale styringsdokumenter på bydels- og etatsnivå, i standarder og veiledere for kommunal tjenesteyting, og i planer for opplæring og kompetansespredning.

Tiltak 16

Innarbeide kjønns mangfoldsperspektivet i OXLO-guiden for likeverdige tjenester, og sørge for at rettigheter knyttet til kjønns mangfold og seksuell orientering blir ivaretatt i kommunens personal- og rekrutteringspolitikk.

OXLO-guiden gjør bruk av veiledningsmaterieill tilgjengelig på kommunens internett, og bygger på kommunens arbeid med verdier og etikk. Oslo kommune vil oppdatere veilederen «Systematisk arbeid med likestilling og mangfold», slik at den ivaretar aktivitet og rapporteringsplikten i Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Tiltak 17

Utvikle et opplæringstilbud om kjønns mangfold og seksuell orientering for kommunalt ansatte.

Opplæringstilbudet, kunnskapsprosjektet, skal bygge på opplegg brukt av Rosa kompetanse/LLH, LLH OA og Skeiv Verden, samt eksisterende tilbud i regi av Sex og Samfunn og Sex og Politikk. Tilbudet skal særlig rettes mot kommunalt ansatte i førstelinjetjenesten i barne- og ungdomsarbeid, barnevernet, skolen og barnehagen, hjemmetjenesten og eldreomsorgen,

Tiltak 18

Utarbeide en veileder om interseksjonalitet.

Oslo kommune vil lage en veileder om hvordan sosiale kategorier som kjønn, rase, etnisitet, religion, sosial klasse og seksualitet kan samvirke og påvirke personers leve- og livsvilkår. Veilederen vil være et supplement til OXLO-guiden for likeverdige tjenester, og vil utformes i samarbeid med relevante kompetansepartnere.

Tiltak 19

Innhente statistikk om kjønnsmangfold og seksuell orientering i spørreundersøkelser.

For å få en bedre forståelse for levkårsutfordringene, vil Oslo kommune i spørreundersøkelser og annen innsamling av statistikk om levekår, sosial mobilitet og diskriminering, der dette er praktisk gjennomførbart, inkludere spørsmål relatert til kjønnsmangfold. «Ung i Oslo» undersøkelsen skal her bli prioritert.

Tiltak 20

Delta i nettverk om diskrimineringsvern og likeverdige kommunale tjenester, i regi av BUFdir, Likestillingsombudet og IMDI.

Oslo kommune vil utveksle informasjon om forskning og beste praksis med statlige myndigheter, og bli kjent med og vurdere deltakelse i europeiske by-nettverk som deler kunnskap om kjønnsmangfold.

Tiltak 23

Vurdere deltakelse i by-nettverket Rainbow City Alliance.

Oslo kommune skal vurdere hvilke fordeler det kan gi å melde seg inn i «Rainbow City Alliance», og gå i dialog med statlige myndigheter om et «Regnbuekommune-prosjekt» for å få økte ressurser til lhbt-arbeid.

Lover, vedtak og oppfølging

Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk pålegger kommunen å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling og likeverd for seksuelle minoriteter.

Økonomi

I byrådets forslag til budsjett for 2015 og økonomiplanperioden 2015-18 er det foreslått en økning på 1 mill årlig til oppfølging av OXLO-arbeidet, og til handlingsplanen for kjønns mangfold og frihet, for likeverd uavhengig av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuell orientering. Fordelingen av midlene vil fremkomme i tildelingsbrev til Enhet for Mangfold og Integrering.

Iverksettelse og koordinering

Byrådsavdeling for kultur og næring har hovedansvaret for iverksettelsen av handlingsplanen, med koordinering og tverrfaglig oppfølging ivaretatt gjennom Mangfoldsutvalget, der alle byrådsavdelinger deltar. Det skal rapporteres ordinært i årsberetningen om tiltak for å oppnå likestilling uavhengig av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuell orientering.

Evaluering

Byrådsavdelingen etablerer Referanseforum for kjønns mangfold, med oppgave å regelmessig drøfte gjennomføringen av handlingsplanen i planperioden 2015-17. Forumet skal bestå av representanter for sivilsamfunn, kommune og stat, og er en videreføring av handlingsplanarbeidets referanseforum.

Iverksettelsen av tiltakene i planen og oppnåelsen av målet om økt kompetanse i kommunale virksomheter, skal evalueres eksternt etter endt periode. Evalueringen vil danne grunnlag for en rullering av planen og forslag om eventuelle nye tiltak.

Ressurser på internett

Bystyrets vedtak i sak 192/15 17. juni 2015, og byrådets forslag til handlingsplan i sak 15/2015 29. januar 2015 kan lastes ned [her](#).

Se også [OXLO](#)